

شرایط و ضوابط تاسیس موزه

بر اساس بخشنامه شماره ۱۵۰۱۰۱۱/۱۰۱۱/۴۵۰ مورخ ۱۳۸۹/۵/۹ معاون اول محترم رئیس جمهور، به وزارتخانه ها، سازمانها و موسسات دولتی و استانداریهای سراسر کشور، صدور مجوز تاسیس موزه ها در سطح کشور اعم از موزه های خصوصی، مشارکتی و موزه های تحت پوشش سازمانهای دولتی (فعال یادر دست اقدام) منوط به تایید نهایی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور گردیده است.

متقاضیان حقیقی و حقوقی تاسیس موزه لازم است پس از مکاتبات اولیه با مدیریت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، ابتدا نسبت به تهیه و ارائه طرح توجیهی اقدام و پس از تایید آن، به تدوین طرح محتوایی موزه بر اساس شرح خدمات ارائه شده مبادرت نمایند، طرح محتوایی موزه از طریق اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به اداره کل موزه ها ارسال، و پس از بررسی های لازم، در صورت تصویب طرح، مجوز تاسیس موزه برای متقاضی حقیقی یا حقوقی صادر خواهد شد.

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست :

شرح خدمات طرح محتوایی

واحد برنامه ریزی و نظارت

نام استان:	نام شهرستان:
نام موزه پیشنهادی:	
مکان مورد نظر:	تغییر کاربری در بنای تاریخی ☐ ساختمان جدید الاحداث ☐
آدرس کامل:	
شماره تماس:	

۱- تعریف موزه مورد نظر

۱-۱- جایگاه موزه در طبقه بندی مقیاس موزه ها

۱-۱-۱- محلی: موزه محلی به موزه ای اطلاق می شود که محتوای آن و اکثر مخاطبان آن یک محله (شهر، روستا، شهرستان و ...) را در برمی گیرد. این موزه ها در مقیاس کوچک و اکثراً با زیربنای تقریبی کمتر از ۵۰۰۰ متر مربع می باشند. الویت اجرایی در ایجاد و راه اندازی این موزه ها تغییر کاربری ساختمانهای با ارزش محله (شهر، شهرستان و ...) به موزه است.

۱-۱-۲- استانی: موزه استانی به موزه هایی اطلاق می شود که مخاطبان و محتوی آن محدود به مرزهای استانی می باشد و یک استان را به لحاظ (مردم شناسی، باستان شناسی، هنر و ...) را در بر می گیرد، این موزه ها با زیر بنای تقریبی ۵۰۰۰ تا ۱۲/۰۰۰ متر مربع می باشند.

۱-۱-۳- منطقه ای: موزه منطقه ای به موزه ای اطلاق می شود که مخاطبان و محتوای آن فراتر از مرزهای استانی است و یک منطقه فرهنگی (به لحاظ مردم شناسی، باستان شناسی، هنر و ...) را در بر دارد. این موزه ها در مقیاس بزرگ و زیر بنای بین

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پوست:

۱۲/۰۰۰ تا ۲۰/۰۰۰ متر مربع می باشند.

۱-۱-۱- ملی: موزه های ملی دارای مخاطبان، محتوا و مقیاسی فراگیرتر می باشند. این موزه ها محدوده وسیعی از فرهنگ و تمدن مردم یک کشور را در بر می گیرند و با زیر بنای بیش از بیست هزار متر مربع احداث می گردند.

۱-۲- جایگاه موزه در تقسیم بندی انواع موزه

۱-۲-۱- موزه های مسقف: موزه هایی که در فضای بسته قرار گرفته اند.

۱-۲-۲- موزه های فضای باز :

۱-۲-۲-۱- سایت موزه ها: سایت موزه ها محوطه های باستانی و سایتها را در بر می گیرند که فصول مختلف کاوشهای باستان شناسی را طی کرده اند و مورد بازدید کارشناسان، متخصصان و توریستهای داخلی و خارجی قرار می گیرند.

۱-۲-۲-۲- آکو موزه ها: آکو موزه ها به سایت ها و محوطه ای طبیعی زنده اطلاق می شود که طی آن ماهیت و هویت بارز و ارزنده یک منطقه را به نمایش می گذارد و جوامع محلی از طریق آن، میراث فرهنگی یا طبیعی خود را به منظور دستیابی به توسعه پایدار، معرفی، تفسیر، مدیریت و حفاظت می کنند.

۱-۲-۲-۳- باغ موزه : ۱- باغهای گیاه شناسی ۲- باغهای دارای مجموعه های تاریخی فرهنگی یا آثار تاریخی فرهنگی ، باغهای محل رویدادهای تاریخی فرهنگی،

۱-۲-۲-۴- موزه سیار: موزه هایی که به طور موقت و به جهت افزایش آگاهی و آموزش عمومی تشکیل می گردد.

۱-۲-۲-۵- بافت موزه : بافتهای تاریخی و فرهنگی که به لحاظ پتانسیل های موجود در حکم موزه عمل می کنند.

۱-۲-۲-۶- پارک موزه : موزه هایی با زیر بنای علمی که با هدف آموزش علوم و مهارتها ایجاد می شوند. (پارک موزه های حیات وحش ، پارک موزه راهنمایی رانندگی)

۱-۳- جایگاه موزه از لحاظ دسته بندی موضوعی: تاریخی - هنری - علوم (علوم طبیعی - علوم و فنون)

۱-۳-۱- موزه های تاریخی : باستانشناسی ، مردم شناسی

۱-۳-۲- موزه های هنری: نسخ خطی ، مفاخر و مشاهیر ، هنرهای سنتی، صنایع دستی، هنرهای معاصر ، سایر

۱-۳-۳- موزه های علوم : علوم و فنون ، علوم طبیعی، علوم اجتماعی ، سایر

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست :

۲- لزوم تأسیس موزه و اهداف مورد نظر

– از دیدگاه فرهنگی، آموزشی، اجتماعی، حفاظتی، اقتصادی و سیاسی

– اهداف بلند مدت و کوتاه مدت موزه

۳- موقعیت جغرافیایی مکان مورد نظر به همراه نقشه

۳-۱- دلایل توجیهی در نظر گرفتن مکان مورد نظر به لحاظ موقعیت شهری و دسترسی مخاطبان و ویژگیهای جمعیت شناسی.

۳-۲- در صورت تغییر کاربری بنای تاریخی به موزه شرح کاملی از ویژگیهای بنا شامل موارد ذیل:

قدمت بنا، متراژ، محوطه پیرامون، نیاز سنجی جهت مرمت بنا، امکانات جانبی احتمالی.

۳-۳- در صورت تأسیس موزه باستان شناسی پیشینه تاریخی به همراه ذکر تپه ها، سایت‌های باستانی و مشخصات آثار کشف شده شاخص و سایر جاذبه های تاریخی موجود در منطقه.

۴- جغرافیای تاریخی منطقه (به همراه عکس ها و نقشه های هوایی قدیم)

۵- بررسی، مطالعه پیشینه و سوابق موضوع مورد نظر در تأسیس موزه شامل ویژگیهای ذیل:

۵-۱- پتانسیل های تاریخی و فرهنگی منطقه

۵-۲- نوع اقلیم و بوم شناسی

۵-۳- وضعیت منطقه به لحاظ حفاظت

۵-۴- ویژگیهای قومی و مردم شناسی شامل:

– اقوام و طوایف – آئین ها و مراسم – آداب و سنن و اعتقادات – پوشاک – طب سنتی – مسکن و معماری – کشاورزی و

دامداری – فنون و صنایع دستی – واحدهای اندازه گیری – هنرهای بومی – ادبیات – حکایات و داستانهای عامیانه و ...

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست :

۶- اطلاعات مربوط به اشیاء

- تعداد - انواع - ابعاد و مشخصات به همراه عکس، اسلاید یا CD و لیستی از کلیه اشیاء موجود

۷- مخاطب شناسی موزه

- بررسی اقشار مختلف بازدیدکنندگان از موزه به لحاظ جمعیتی، سطح آموزش و ...

۸- سناریو یا روند نمایشی آثار در موزه - انتخاب موضوعات نمایشی شاخص براساس مطالعات بندهای قبلی

۸-۱- انواع ویتترین ها و محل قرارگیری آنها در موزه و پیش بینی مسیر حرکتی مناسب

۸-۲- نحوه نمایش آثار در موزه - پیش بینی تجهیزات نمایشگاهی با قابلیت تغییر فضا سازی

۸-۳- نحوه اطلاع رسانی به مخاطبان

- از طریق زیر نویس - توضیحات شنیداری فیزیکی یا الکترونیکی - استفاده از سایر ابزار اطلاع رسانی

۸-۴- نحوه نورپردازی در محوطه موزه در سالنها و ویتترین های نمایش آثار

۸-۵- پیش بینی مواد و مصالح، رنگها، نورپردازی و ترکیب بندی مناسب در بخشهای مختلف اعم از کف، سقف، دیوارها،

نور و ... که به لحاظ دیداری، شنیداری و روانشناسی سبب ایجاد تأثیری مطلوب بر مخاطبان می شود

۸-۶- پیش بینی فضاهای مناسب جهت استفاده معلولین

۹- تهیه برنامه فیزیکی پروژه که شامل:

۹-۱- فضاهای نمایشگاهی - نمایشگاه دائم و نمایشگاه موقت

۹-۲- فضاهای اداری

- مدیریت - روابط عمومی - موزه داری - انفورماتیک - ورودیه موزه

۹-۳- فضاهای تخصصی، پژوهشی و آموزشی

- فضاهای پژوهشی (پیرامون اشیاء و مستند سازی آثار) - کارگاه های مرمت - آزمایشگاه مرمت - لابراتوار عکاسی -

کتابخانه - پیش بینی فضاهای آموزشی و مرتبط با نوع، محیط و موضوع موزه برای گروههای سنی مختلف

۹-۴- فضاهای خدماتی

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پوست:

– فروش کتاب و نشریات – رستوران یا چاپخانه – آمفی تئاتر یا سالن کنفرانس – وسایل ارتباط جمعی – سرویسها –
پاکسازی و بهداشت

۹-۵- فضاهای مرتبط به مخازن امن

– پیش بینی مخازنی با فضا و امکانات مناسب نسبت به کمیت و کیفیت اشیاء موجود – در نظر گرفتن فضای پشتیبانی در
مخازن

۹-۶- پیش بینی فضای مربوط به سیستم حفاظت الکترونیک

– اطفاء حریق – دوربینهای مدار بسته

۹-۷- پیش بینی فضاهای مرتبط به سیستم حفاظت فیزیکی

– اتاق کنترل و حراست (جهت حفاظت و امنیت موزه)

۹-۸- پیش بینی فضاهای مربوط به تأسیسات

– سیستمهای تنظیم شرایط محیطی – کنترل رطوبت – کنترل حرارت – تهویه مطبوع

۹-۹- فضاهای پیش بینی شده جهت حمل و نقل اشیاء به مخزن و نمایشگاه و خروج آنها

۹-۱۰- پیش بینی فضاهای پیرامونی موزه – فضای سبز – پارکینگ

۹-۱۱- بررسی و تجزیه و تحلیل نیازمندیهای کنونی و آینده پروژه یا موزه مورد نظر

۱۰- پلان طبقات موزه

۱۱- دیاگرام طبقات موزه (برای نشان دادن نحوه ارتباط فضاهای نمایشی، خدماتی، اداری و ...)

ریاست جمهوری

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

معاونت میراث فرهنگی کشور - اداره کل موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی-تاریخی

اداره برنامه‌ریزی و نظارت

طرح توجیهی تاسیس موزه

متقاضی گرامی تاسیس و راه‌اندازی موزه، بدقت فرم زیر را مطالعه و پر نمایید. با تشکر

۱- مشخصات کلی طرح

۱- نام پیشنهادی موزه:

مکان در نظر گرفته شده برای موزه:

استان: شهر: محله: روستا:

آدرس:

۲- مالکیت موزه:

بخش دولتی بخش خصوصی مشارکتی طرفین مشارکت:

مشارکت دو نهاد دولتی: غیره (توضیح دهید):

۳- موزه: تخصصی عمومی

۴- نوع موزه:

باستان‌شناسی - تاریخی هنری مردم‌شناسی

اکو موزه موزه نظامی غیره (ذکر شود):

۵- تعداد اشیاء در نظر گرفته شده؟

۶- نحوه در اختیار گرفتن اشیاء؟ (در صورت بیش از یک مورد علامت بگذارید)

حفاری علمی ضبط توسط ارگانهای دولتی

مکشوف از قاچاقچیان غیرمجاز خریداری شده

وقف امانی

توضیحات:

۲- مشخصات متقاضی (مجموعه‌دارن و موزه‌های خصوصی)

آدرس منزل:	
تلفن:	همراه:
آدرس محل کار:	تلفن ضروری:
پست الکترونیکی:	

۳- اهداف موزه

موزه چه اهداف کلی را دنبال می‌نماید؟
(اهداف باید موجز و قابل درک باشد، اهداف نباید آنقدر بزرگ باشد که قابل دسترس یا محال باشد و نه آنقدر پیش‌پا افتاده که اهمیت موزه را کم جلوه دهد)

اهداف کوتاه مدت:

- ۱-
- ۲-
- ...

اهداف بلند مدت:

- ۳-
- ۴-
- ...

۴- پیشینه موضوع مورد نظر موزه

سابقه تاریخی نوع موزه: (نهایتاً در یک صفحه، بطور مثال فرش، سکه، تمبر و...)

منابع: (چند منبع که در دسترسی به این اطلاعات موثر بوده است را ذکر کنید، از قبیل؛ کتاب، مقاله، اینترنت و...)

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ...

۵- پیشینه موزه‌هایی از این نوع (مختصر مفید و مستدل ذکر گردد)

در جهان:

در ایران:

۶- تاریخچه کلکسیون و یا مجموعه‌ای که می‌خواهید در موزه به معرض نمایش بگذارید

تذکر: (مختصر و در نهایتاً یک صفحه)

(تعداد اشیاء موجود بسته به نوع، اندازه و قدمت باید بین ۱۰۰ تا ۳۰۰ قلم باشد)

(تصاویر اشیاء بصورت واضح، یا چاپی و یا بر روی cd پیوست فرم ب گردد)

۷- در صورت تصویب طرح محتوایی، برنامه‌زمانبندی شده زیر را مشخص نمایید:

بخش پژوهشی شامل ارایه مستندنگاری اشیاء، تهیه شناسنامه برای اشیاء، تهیه عکس از اشیاء و...

۱-

۲-

...

بخش اجرایی و عملی (مراحل ساختمانی، ساخت ویتترین، اجرای نور پردازی و...)

۱-

۲-

...

۸- توجیهات اقتصادی طرح

۱- منابع کسب درآمد موزه چگونه خواهد بود؟

۲- آیا موزه با توجه به جمعیت شهر و تعداد بازدید کننده از طریق فروش بلیط هزینه های خود را تامین خواهد نمود؟

۳- آیا جهت کسب درآمد مخاطبین خاصی پیش بینی شده اند؟

۴- هزینه های جاری موزه: پرسنل، آب، برق و... چگونه تامین خواهد شد؟

۹- استفاده از نیروی متخصص

با توجه به آیین نامه موزه های خصوصی و ضرورت استفاده متقاضی از نیروی متخصص موزه دار و رشته های مورد نیاز، در کنار کارشناس موزه دار چه تخصص هایی با توجه به نوع موزه (باستان شناسی، تاریخی، هنری، صنایع دستی، مردم شناسی و...) در نظر گرفته خواهند شد؟

۱-

۲-

۳-

۴-

۱۰- نقشه موقعیت مکانی مورد نظر برای موزه

